

«Секрети Херсонської фортеці»

(Підсумкове заняття-квест для 6-го класу)

Мета: повторення матеріалу, вивченого на бібліотечних уроках для 6 класу.

Обладнання та матеріали: медіа проектор; комп'ютери (не менше 2-х); сканер/фотоапарат/ телефон з камерою (USB кабель до них); слайд – презентація; книжкова виставка або інший варіант; емблеми для команд (3 види, див. Додаток); бейджі для консультантів; роздрукувати макети ключів для гри (див. Додаток) шаблони "щоденників" мандрівників (слайдові) (див. Додаток); конверти для завдань (9 шт); листи-завдання (див. Додаток); бумага для чорнеток, олівці / ручки.

До уваги організатора: для проведення гри необхідні ведучий (бібліотекар), консультанти (актив бібліотеки).

Хід заходу:

Бібліотекар: Добрий день, друзі. Непомітно пролетів рік і ось ми стоїмо на порозі найбільш очікуваних літніх канікул. Літо - це дуже вдалий час для того, щоб поринути у пригоди. Пропоную не втрачати час і зробити віртуальну прогулянку в дитинство нашого міста. А саме в стару фортецю, з якої власне і починалося народження Херсону. Її історія містить чимало таємниць і легенд. Найбільшою з них є підземелля поблизу Катерининського собору, де зберігаються старовинні книги в шкіряних палітурках з металевими застібками. Але, як говориться в одній приказці: краще один раз побачити, ніж сто разів почути! Отож, вперед, до пригод!

Слайд (на екрані зображення зачинених Очаківських воріт, назва гри з'являється після натискання на зображення)

Б.: Та, виявляється, не все так просто. Для того, щоб відімкнути браму, вам потрібно знайти три ключі, які знаходяться у хранителів нашого міста. Це нелегке випробування. Але, озброївшись знаннями, набутими на медіа-уроках протягом навчального року, ви легко впораєтесь з поставленим завданням.

Що для цього потрібно? Прийняти участь в нашій грі-квест. А допомагатимуть вам, при необхідності, консультанти (*волонтери з бейджиками*). Для зручності ведення гри пропоную розділитися на команди та отримати відповідні відзнаки (*емблеми*). І як справжнім мандрівникам вам необхідно "заповнювати" своєрідні "щоденники".

(команди отримують свої відзнаки - емблеми)

Б: Отже, команди у нас визначилися і наша гра починається саме зараз. Кожен, хто вирушає в подорож, бере з собою найголовніше - знання. А найголовніше джерело знань це, звичайно ж, книги - енциклопедії, довідники, словники ... і художні твори, без них ніяк не можна. Так багато всього цікавого друкується! А найголовнішими хранителями книжкового багатства є бібліотеки.

(слайд) В нашому місті такими є обласна наукова бібліотека ім. Олеса Гончара, обласна бібліотека для юнацтва ім. Бориса Лавреньова, обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрової Чайки та міська центральна бібліотека ім. Лесі України. А ще багато невеликих бібліотек-філій в кожному мікрорайоні Херсона. І я пропоную вам "завітати" до деяких з них і виконати перше завдання нашої гри, результати якої, ви будете "заносити" в ваш "мандрівний щоденник".

(На екрані з'являється картка із завданнями першого етапу гри; команди отримують конверти із завданнями, обговорення та виконання яких відбувається кожною командою окремо, виконані завдання заносяться в "щоденник" (див. Додаток)).

(слайд)

1-ша команда: За допомогою електронного каталогу бібліотеки ім.Б.Лавреньова виписати кілька книг (10) про Херсон і скласти з них список;

2-га команда: За допомогою електронного каталогу бібліотеки ім. Дніпрової Чайки виписати кілька книг (10) херсонських письменників і скласти з них список

3-тя команда: За допомогою сайту бібліотеки ім. Лесі Українки скласти список бібліотек Херсона

Б.: Молодці, ваші знання стали вам в нагоді. Я сподіваюся, що твори херсонських письменників, з яких ви склали списки, не залишать вас байдужими. А книги про рідне місто розкажуть вам про цікаві та захоплюючі місця Херсона.

І одне з цих місць – Херсонська фортеця, адже на той час тільки наше місто мало свою фортецю. Так, не дивуйтеся. Але за весь свій поважний вік Херсонській фортеці так і не випало виконати своє пряме призначення – захищати та обороняти від ворога кордони держави.

Б.: Настав час для наступного завдання. Що вам знадобиться для його виконання – зазначено в конверті.

(команди отримують конверти із завданням)

1-ша команда: Цю монументальну споруду зводили протягом чотирьох років. А після закінчення будівництва найбільшої, на той час, будівлі, її підвали і приміщення були заповнені знаряддями, безліччю різної зброї (мушкетами, рушницями і "єдинорогами"), бочками з порохом та іншим артилерійським приладдям. Деякий час в ньому розміщувалося "Херсонське арештантське виправне №2 відділення".

завдання: *За допомогою краєзнавчих книг з книжкової виставки дайте відповідь: для яких цілей зводили цей будинок? Як воно називалося?*

відповідь: Арсенал

2-га команда: В другій половині 19 століття біля виходу колишньої вулиці Говардовської до берега Дніпра утворилася площа, яка деякий час називалася Одеською. Тут був споруджений пам'ятник першим корабелям – на високому постаменті – макет військового корабля – 66 гарматного фрегата "Слава Катерини". *Це перший лінійний гарматний корабель, який був закладений на Херсонській верфі в травні 1779 року і спущений на воду в 1783 р. Три роки корабель ніс патрульну службу на Чорному морі.*

завдання: *За допомогою краєзнавчих книг з книжкової виставки дайте відповідь: яка дата заснування пам'ятника та хто його автори ?*

відповідь: 1972 р., скульптори І. Білокур, В. Потребенько, В. Шкуронат, архітектори І. Сікула, Ю. Тарасов.

3-тя команда: Під час чергової війни з Туреччиною запорізькі козаки звели земляне укріплення Олександрівський шанець або Олександр-Шанц, що представляло з себе земляну фортецю з двома бастіонами. Можливо, так ніхто і не згадав би про цю земляну фортецю, якби адміралу Олексію Синявину не доручили знайти відповідне місце для будівництва порту і верфі.

завдання: *За допомогою електронних ресурсів дайте відповідь: в якому році з'явилося укріплення Олександр-шанц і на честь кого так назване?*

відповідь: 1737 р. , названо на честь генерала Олександра Румянцева.

Б.: Молодці, лише один крок відділяє вас від заповітних ключів Херсонської фортеці. Звичайно ж, таку важливу справу, як зберігання ключів від воріт фортеці, хоч і символічних, не довірять будь кому. Багато достойних мужів знав Херсон. Їх імена золотими літерами записані в історії

міста. Але хто з них "хранителі – дізнаєтеся, коли виконаєте завдання. Отже, не баріться і вирушайте в путь.

(Команди отримують свої завдання)

(До уваги організатора: всі збережені зображення необхідно помістити в "щоденник" у відповідне місце)

1-ша команда: Бойові заслуги цього полководця можна поставити в один ряд з його високими моральними принципами. Він жив, немов писав настільну книгу – підручник по правилах людської поведінки. Свій військовий шлях пройшов з солдатських чинів і до звання Генералісимуса сухопутних і морських сил. Брав активну участь в будівництві і захисті Херсона.

завдання: За допомогою краєзнавчих книг з книжкової виставки назвіть прізвище цього полководця. Збережіть зображення його пам'ятника в Херсоні за допомогою сканера / цифрового фотоапарата / телефону (на вибір).

відповідь: Олександр Суворов.

Б.: (історична довідка) Сам Суворов побував в нашому місті 5 разів. І під час всіх своїх приїздів зупинявся завжди в одному і тому ж будинку - № 3. Навпроти будинку довгий час ріс красень в'яз - найстаріше дерево Херсона. Легенда стверджує, що він був посаджений на початку 1790 р годувальницею сина Суворова Аркадія в день його народження. Уже на початку 21-го століття історичний в'яз перетворився на величезне різьблене ... крісло.

(Коли завдання виконано – команда отримує ключ.)

2-га команда: Доля цього видатного флотоводця тісно переплелася з нашим містом. Ще в далекому 1783 році він прибув з Петербурга з командою моряків для будівництва військових кораблів майбутнього Чорноморського флоту. Але в той час в місті лютувала чума, місцева влада і населення були в паніці. Йому вдалося налагодити карантинні заходи, змусити працювати лікарів. Місто було врятоване від вимирання. Пам'ять про нього свято шанують херсонці – в честь нього названа головна вулиця міста де розташоване його скульптурне зображення.

завдання: Як прізвище флотоводця? За допомогою мережі Інтернет знайдіть та збережіть зображення пам'ятника цій людині в Херсоні.

відповідь: Федір Ушаков.

Б.: (додаткова інформація) так, це дійсно Федір Ушаков. У боях на морі він завжди здобував перемогу, не програв жодного бою. Матроси безмежно вірили в свого командира і були готові боротися до останнього. Він же в свою чергу все особисті перемоги пов'язував з мужністю і витривалістю матросів. До того ж, саме за вмілі дії під час епідемії чуми і проявлені при цьому старання Ушаков був підвищений до звання капітана першого рангу і нагороджений своїм першим орденом Святого Володимира 4-го ступеня. А вже в ХХ сторіччі, а саме у роки Другої світової війни, засновано орден адмірала Ушакова, який став вищою нагородою для воїнів-моряків.

А от встановлений в Херсоні пам'ятник адміралу Ушакову – єдине в Україні його скульптурне зображення на повний зріст.

(Коли завдання виконано – команда отримує ключ.)

3-я команда: Саме цей «светлейший князь» вибрав місце для будівництва Херсона і став першим генерал-губернатором Таврійського краю.

завдання: Про кого йде мова? За допомогою мережі Інтернет знайдіть та збережіть зображення пам'ятника цій людині в Херсоні.

відповідь: Григорій Потьомкін.

(Коли завдання виконано – команда отримує ключ.)

(слайд – "зберігачі" з ключами)

Б: Дійсно, Олександр Суворов, Федір Ушаков, Григорій Потьомкін – цих видатних людей по праву можна назвати "зберігачами" ключів від херсонської фортеці.

(слайд – з'являються ключі)

Та на цьому наша пригода не завершилася. Залишилося найголовніше - «відімкнути браму» та побачити на власні очі всі скарби херсонської фортеці. Отже, з'єднаємо ключі.

(натиснути на заставку - на екрані ключі з'єднуються в один, що відкриває старі ворота фортеці)

Демонструється відео про Херсонську фортецю.

Б.: От і піддалася вам брама старої Херсонської фортеці. А це означає, що наша гра-квест завершилася. Але відкрию вам секрет – не закінчилися таємниці, сховані за старою брамою. Їх там залишилося ще багато. А це означає, що пригоди триватимуть.

Використана література:

Горностаев, Е. Улица Суворова. Суворовская. Нетленная летопись края. – Херсон : Надднепряночка, 2007. – 224 с.: ил.

Путешествие по Херсонщине : путеводитель. – Херсон : Надднепряночка, 2005. – 276 с.

Скороход, А. Херсон: вчера и сегодня : сб. очерков. – Херсон: Надднепряночка, 2008. – 252 с.: ил.

Бастиионы Александровского Шанца – предшественники Херсона [Электронный ресурс]//Херсонский вести. – Режим доступа:

<http://www.visti.ks.ua/novosti/kultura/7189-bastiony-aleksandrovskego-shanca-predshestvenniki-hersona.html> (доступ 9.10.2016). – Название с экрана.